

1. Η Ιατρική σας βρωμάει σεξισμό και ρατσισμό (Ιούνιος 2018)

Καθώς βαλθήκανε όλοι να κάνουν «πολιτική γύρω από την υγεία», θυμηθήκαμε και μεις ότι η «πολιτική γύρω από την υγεία» δεν ήταν πάντα αυτό που θέλουν να νομιζουμε όσοι ξεκίνησαν να κάνουν «πολιτική γύρω από την υγεία» από τότε που το κράτος έβγαλε τους λοιμωξιολόγους στην τηλεόραση. Για παράδειγμα το διήμερο 4 και 5 Ιουνίου του 2018 (δηλαδή τότε που οι σημερινοί ανησυχούντες για την υγεία ανησυχούσαν για κάτι άλλο), η φεμινιστική ομάδα μιγάδα επισκέφθηκε τα γυναικολογικά νοσοκομεία «Αλεξάνδρα» κι «Ελενα». Παραδόξως, σκοπός της επίσκεψης δεν ήταν το αίτημα για «ενίσχυση του ΕΣΥ», αλλά η καταγγελία του δημόσιου νοσοκομείου και των ιατρών πρωταγωνιστών του ως τόπου άσκησης μιας πολύ σκληρά έμφυλης και ταξικής εξουσίας. Στην προκήρυξη που μοίραζαν οι συντρόφισσες το ζήτημα έμπαινε ως εξής:

Η έμφυλη βία κι ο ταξικός ρατσισμός στη χώρα μας συναντιούνται στα δημόσια νοσοκομεία. Είναι πάνω σε μας, τις πιο δυσκολεμένες οικονομικά και σε αυτές που δεν έχουν χαρτί, που εξασκούνται οι νέοι γιατροί, που δοκιμάζονται μαζικά στρατηγικές για τη δημόσια υγεία και τον έλεγχο των γεννήσεων. Κι αυτό συμβαίνει χρόνια τώρα επειδή οι γιατροί πιστεύουν ότι είναι ανέγγιχτοι και στο απυρόβλητο. Μπορούν να παίρνουν ανενόχλητοι αποφάσεις για την υγεία μας χωρίς τη δική μας συμμετοχή. [...] Χρησιμοποιούν το μότο «σώζουμε ζωές» για να συγκαλύπτουν όλες τις παραβιαστικές και ρατσιστικές συμπεριφορές τους. Φυσικά η εξουσία της ιατρικής αυθεντίας τους χαρίζει απλόχερα αυτή τη θέση. Αυτοί λοιπόν ξέρουν να φυλάγονται καλά, γιατί ξέρουν ότι είμαστε μόνες απέναντι στην αυθεντία τους, και κυρίως, ξέρουν ότι τους έχουμε ανάγκη.

Θαμμένη κάτω από τους ωκεανούς «ενδιαφέροντος για την υγεία» που επέδειξαν όλοι οι κοινωνικά υπεύθυνοι σύντροφοι κατά τη διετία 2020-2022, ετούτο το επεισόδιο του 2018 χάθηκε μες στην κρατικά κατασκευασμένη λήθη· ήταν τέτοιο το βάρος αυτής της λήθης που οι πρώτοι που ξεχάσαμε ήμασαν εμείς οι ίδιοι...

ΝΑΙ, ΑΛΛΑ ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΑΣΕ ΦΩΤΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ;

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ ΥΓΕΙΑ ΧΩ- ΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ

Βασική προσδοκία της καμπάνιας ήταν να συμβάλει στη συγκρότηση μιας αυτόνομης τάσης μέσα στο ανταγωνιστικό κίνημα που θα εδαφικοποιεί την πολιτική της παρέμβαση σε πεδία, όπως αυτό της γειτονιάς, αλλά και στους χώρους της βιομηχανίας της υγείας με τρόπο σταθερό και δημόσιο για να συνδεθεί και να αναπτύξει σχέσεις με τα υπόλοιπα κομμάτια της τάξης μας.

Αυτά έγραφε μεταξύ άλλων η «πρωτοβουλία για τον απολογισμό της πολιτικής καμπάνιας Υγεία Χωρίς Αποκλεισμούς» στο κείμενο με το οποίο δημοσιοποίησε την αυτοδιάλυση της καμπάνιας.¹ Το κείμενο αυτοδιάλυσης δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 κι εξαρχής κίνησε το ενδιαφέρον μας. Πρώτον γιατί, αντίθετα με τα συνηθισμένα, κάποιος ή κάποιοι πήραν την ευθύνη να εξηγήσουν δημοσίως και στους υπόλοιπους τους λόγους διάλυσής τους. Δεύτερον γιατί είχαμε ειλικρινή περιέργεια να μάθουμε το είδος των προβλημάτων με τα οποία έρχονται αντιμέτωπες συνελεύσεις που ζητάνε «υγεία για όλους». Και τρίτον επειδή τα μέλη της καμπάνιας που απολόγησαν τη ζωή και τη λειτουργία της εξηγούσαν ότι προσπάθησαν να συγκροτήσουν μια «αυτόνομη τάση» μέσα στο κίνημα, οπότε καταλαβαίνετε... ότι το θέμα μάς ενδιέφερε.

Το λοιπόν όχι απλώς διαβάσαμε ατομικά το κείμενο αυτοδιάλυσης της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς, αλλά το προτείναμε και ως θέμα συζήτησης στο εσωτερικό των διαδικασιών μας. Η συζήτηση που είχαμε ήταν επιμορφωτική: αντιληφθήκαμε ότι υπήρχε πληθώρα πολιτικών κι οργανωτικών ζητημάτων που είχαν οδηγήσει στη διάλυση την εν λόγω πολιτική καμπάνια. Θα θέλαμε να καταθέσουμε δημόσια τι καταλάβαμε. Καμία φορά υπάρχει περίπτωση αυτά που καταλαβαίνουμε να βοηθήσει κι άλλους. Οπότε ιδού:

1. Υιοθέτηση μιας νέας γλώσσας

Η πανδημία συνέχιζε να επιμένει μέσω ενός τρίτου κύματος το οποίο και οδήγησε τα νοσοκομεία της Αττικής σε γενικευμένο λειτουργικό black out.

Οπωσδήποτε είναι ιδιαίτερα περίεργο· υπάρχουν άνθρωποι που απ' τη μια θέλουν να συγκροτήσουν «μια αυτόνομη τάση» στο εσωτερικό του ανταγωνιστικού κινήματος κι απ' την άλλη υιοθετούν την άκαμπτη κρατική γλώσσα που μας σερβιρίστηκε ως «επιστημονική αλήθεια» την κολασμένη διετία 2020-2. Ετούτη η γλώσσα μάς είναι πλέον γνωστή: οι «διδασωληνωμένοι», οι «ΜΕΘ», τα «κύματα», η «πανδημία» έχτισαν το γλωσσικό περιβάλλον που κατάφερε να σκεπάσει κάθε φωνή καχυποψίας κι αμφισβήτησης. Στο κείμενο αυτοδιάλυσης της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς οι λέξεις αυτές υπάρχουν εν αφθονία· χρησιμοποιούνται δίχως κριτική· και μοιραία οδηγούν σε συγκεκριμένες πολιτικές στοχεύσεις.

Για να το πούμε πιο λιανά: όταν ομάδες και συνελεύσεις κάνουν λόγο για «κύματα που εξαπλώνονταν με σφοδρότητα όσον αφορά την ταχύτητα μετάδοσης και τον αριθμό όσων μολύνονταν» κι όταν ασκούν κριτική επειδή δεν «υπάρχει σοβαρός έλεγχος / επιδημιολογική επιτήρηση της πανδημίας», τότε ευθύς εξαρχής έχουν υιοθετήσει τη θέση και τη φύση της αριστερής αντιπολίτευσης. Εδώ το Κράτος δεν είναι ένας εχθρός a priori, εχθρός επειδή τα λόγια και τα έργα του στρέφονται καταστατικά εναντίον της εργατικής τάξης· εδώ το Κράτος εγκαλείται επειδή δε λειτουργεί σωστά, «επειδή τίποτα δεν είχαν κάνει για να ενισχυθεί η δημόσια περίθαλψη». Και συνεπώς δεν είναι καθόλου περίεργο που στις αρχικές προθέσεις της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς ήταν «μια κεντρικού χαρακτήρα διαδήλωση στο υπουργείο Υγείας τη στιγμή ανοίγματος της οικονομίας».

Εν ολίγοις οι λέξεις φτιάχνουν τα νοήματα. Όσοι κολύπησαν στην κρατική ορολογία ακολούθησαν μονοπάτια που χαραχτήκαν μέσα στους κρατικούς μηχανισμούς. Κι έπραξαν αναλόγως.

2. Το κράτος είναι ουδέτερο

η επιδίωξη της καμπάνιας διαρθρωνόταν από τρεις επιμέρους στόχους [...] να δημιουργήσει ένα κοινό τόπο επικοινωνίας, διάλογου και δράσης για τους εκμεταλλευόμενους/-ες τόσο όσο υγειονομικοί, όσο και ως χρήστες/-ιες των υπηρεσιών υγείας.

Ας τη σκεφτούμε αυτή τη γνώμη. Αρχικά μοιάζει συμπαθητική, όπως κάθε «κοινός τόπος επικοινωνίας». Αλλά με μια δεύτερη ματιά το πράγμα παλατξάρει. Γιατί στην πραγματικότητα εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με προσπάθειες δημιουργίας κοινών συνελεύσεων ιατρών και ασθενών. Αυτό που υπονοούν τα μέλη της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς είναι πως οι «υπηρεσίες υγείας», δηλαδή το Κράτος, είναι μια ουδέτερη διαδικασία στην οποία συνυπάρχουν «εκμεταλλευόμενοι υγειονομικοί» και «χρήστες των υπηρεσιών υγείας». Η ορολογία είναι σημαντική.

Διαλέγοντας τον όρο «χρήστες των υπηρεσιών υγείας» τα μέλη της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς αποκαλύπτουν ταυτόχρονα και την πολιτική γνώμη τους για τον κόσμο. Κάποιος που είναι «χρήστης υπηρεσιών» είναι κάποιος που μπροστά σε μια πληθώρα επιλογών διαλέγει το α ή το β, εν ολίγοις κάποιος που διατηρεί την πρωτοβουλία των κινήσεων. Αλλά στην πραγματική ζωή δεν υπάρχουν «χρήστες των υπηρεσιών υγείας», αλλά κρατικά συστήματα με ζωή αιώνων. Και κατά συνέπεια δεν υπάρχουν ελεύθερες επιλογές, αλλά επιβίωση μέσα σ' ένα σύστημα ταξικής κυριαρχίας.

Μιλώντας κανείς για «χρήστες υγείας» είναι σαν να προσπαθεί να αποκρύψει ότι το σύστημα υγείας υπήρξε κομμάτι ενός κόσμου που φτιάχτηκε από το κεφάλαιο μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Ότι ήταν ένας τρόπος στήριξης του συστήματος ταξικής ισορροπίας που είχε επιβληθεί μεταπολεμικά. Κι ως εκ τούτου ότι ήταν ένα σύστημα που το βρήκαμε έτοιμο απ' τη στιγμή που γεννιόμασταν. Ο όρος «χρήστες των υπηρεσιών υγείας» είναι τόσο ασεϊός όσο ασεϊό είναι να αποκαλεί κανείς τους μαθητές «χρήστες των υπηρεσιών εκπαίδευσης».

Τελικά η λέξη «χρήστες» ουδετεροποιεί, αφαιρεί τη φόρτιση από το γεγονός ότι αυτός που προσέρχεται στο νοσοκομείο δεν είναι «χρήστης», αλλά υποκείμενο μιας ταξικής σχέσης, που δεν χρησιμοποιεί κατά βούληση «υπηρεσίες», αλλά μπαίνει σ' ένα σύστημα που δουλεύει ερήμην του. Τα μέλη της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς υπονοούν ότι δεν υπάρχουν λόγοι καχυποψίας κι εχθρότητας απέναντι στο σύστημα υγείας, αλλά ίσα ίσα λόγοι συνεργασίας και κατανόησης. Αυτή η ιδέα προέρχεται κατευθείαν από γιατρούς που προσπαθώντας να σχετικοποιήσουν την ταξική τους θέση, παριστάνουν ότι έχουν τα ίδια συμφέροντα με τους ασθενείς. Εξου και προκύπτει το αίτημα για κοινές συνελεύσεις «υγειονομικών» και «χρηστών», λες και πρόκειται για ίσα μέρη.

3. Η Υγεία είναι Καλή

Αναπροσαρμογή του δημόσιου συστήματος περίθαλψης. Ένα μοντέλο περίθαλψης πραγματικής ικανοποίησης αναγκών χωρίς φακελάκια, αποκλεισμούς, χορηγίες από φαρμακευτικές εταιρίες με ταυτόχρονο κοινωνικό έλεγχο από τις χρήστριες και τους χρήστες του.

Πολλές φορές δεν έχει σημασία μόνο το τι είπε κάποιος, αλλά και πότε το είπε. Οι ομάδες και τα άτομα που δημιούργησαν την πολιτική καμπάνια Υγεία Χωρίς Αποκλεισμούς φτιάχτηκαν κι ονομάστηκαν έτσι μέσα στο περιβάλλον της κρατικής επίθεσης στα κατώτερα στρώματα. Σ' αυτό το περιβάλλον, η επίκληση της Υγείας υπήρξε η αιχμή του δόρατος. Για ένα μεγάλο κομμάτι της τάξης η λέξη Υγεία είχε μεταβληθεί σε συνώνυμο της τρομοκρατίας και της πειθαρχίας. Όσοι μέσα σ' αυτή τη συγκυρία εμφανίστηκαν και ζητούσαν «κι άλλη υγεία» χρησιμοποιώντας όλη τη σχετική αργκό που ξεκινούσε από «την ενίσχυση του συστήματος υγείας» κι έφτανε στο «κι άλλες ΜΕΘ» γίνονταν αντιληπτοί για εκατοντάδες χιλιάδες εργατών κι εργατριών ως κρατικό υποστέλωμα. Και δικαίως: γιατί έλεγαν Υγεία κι εννοούσαν βάλτε μάσκες· έλεγαν ΜΕΘ κι εννοούσαν κλειστείτε σπίτι σας· έλεγαν ενίσχυση της Υγείας κι εννοούσαν ενίσχυση του ελέγχου.

Διαδικασίες όπως αυτή της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς αναδύθηκαν για λίγο στο πλάι της ατζέντας που είχε φτιάξει το κράτος. Προσπάθησαν να πείσουν ότι τάχα συγκροτούν κάποιου είδους «αυτόνομη τάση», ενώ στην πραγματικότητα σκέφτονταν, μιλούσαν και δρούσαν σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις κρατικές προτεραιότητες. Υποστήριξαν με λόγια και με έργα το σύστημα Υγείας και τους πρωταγωνιστές του, ακριβώς επειδή στον πυρήνα της λογικής τους το κράτος διαθέτει πλευρές που είναι «καλές».

Δυστυχώς γι' αυτούς, τις καλές πλευρές του κράτους τις τρώμε στη μάπα δυο χρόνια τώρα. Και ξέρουμε από πρώτο χέρι πώς να φυλαγόμαστε από όσους θέλουν το καλό μας.

1. Το κείμενο αυτό έχει τίτλο Τι κάναμε Όταν το Σπίτι Έπιασε Φωτιά κι είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Υγείας Χωρίς Αποκλεισμούς. Από κει προέρχονται κι όλα τα υπόλοιπα αποσπάσματα.

2. Αποτυχία της πορείας;

Η διαδήλωση που διοργάνωσε η πολιτική καμπάνια «Υγεία Χωρίς Αποκλεισμούς» τον Ιούλιο του 2021 πλαισιώθηκε από 250 διαδηλωτές και κρίθηκε εξ' αυτού του λόγου «αποτυχημένη» από τα ίδια της τα μέλη. Κατά τη γνώμη μας η αποτυχία δεν είχε καθόλου να κάνει με τον αριθμό των συμμετεχόντων.

Αναλόγως οπτικής!

Ετούτη η φωτογραφία είναι από τη διαδήλωση που διοργάνωσε η συνέλευση αυτονομη αντίφα στον Πειραιά μαζί με τον τοπικό πυρήνα το Δεκέμβριο του 2021. Η συμμετοχή ήταν τέτοια που οι διοργανωτές της διαδήλωσης Υγεία Χωρίς Αποκλεισμούς σίγουρα θα την χαρακτήριζαν αποτυχημένη. Αλλά πολλές φορές οι αριθμοί δε λένε από μόνοι τους τίποτα. Για παράδειγμα η τηλεοπτικά διαφημιζόμενη κακοκαιρία που θα έπληττε τη χώρα τη μέρα της διαδήλωσης (Βασικά είχε το γνωστό δεκεμβριανό κρύο) μας έκανε να καταλάβουμε από πρώτο χέρι την παράμετρο «καιρός» ως εργαλείο επιβολής έμμεσου λοκντάουν! Η προπαγάνδα της διαδήλωσης τις προηγούμενες ημέρες μας επιβεβαίωσε ότι δε ζητάει όλος ο κόσμος ΜΕΘ, αλλά υπάρχουν πολλοί και πολλές που ρίχνουν κατάρες στην ιατρική εξουσία. Και τέλος η όλη κινητοποίηση πολλών δεκάδων συντρόφων και συντροφισών από όλη την Αθήνα άφησε μια σημαντική παρακαταθήκη για τον τοπικό πυρήνα. Σα να λέμε, δεν ήταν κι άσχημα!

3. ΕΣΥ για όλους!

Και μπορεί η Υγεία Χωρίς Αποκλεισμούς να τερμάτισε τη λειτουργία της, αλλά αυτό καθόλου δε σημαίνει ότι η Υγεία έμεινε χωρίς υπερασπιστές. Για παράδειγμα η διαδικτυακή καμπάνια ΕΣΥ για όλους με μπροστάρηδες γνωστές προσωπικότητες της ιατρικής και του πολιτισμού και της αριστεράς ήρθε να καλύψει παρόμοια κενά. Σα να πληθαίνουν όσοι θέλουν να μας σώσουν με το ζόρι...

1. Σχετικά μπορείτε να δείτε το κείμενο που συνόδευε την περιγραφή της διαδήλωσης στον Πειραιά. Το βρίσκετε εδώ: autonomeantifa.gr > Τι καταλάβαμε από το σπάσιμο ενός άτυπου λοκντάουν.